

Τὸ **Χελιδόνι**, τὸ ἔργον τοῦ κ. Χαΐλου Νιβάνας ἐπιφέρει μόνις τρεῖς ἐσπέρας εἰς τῆς Κεβέλις τὸ θέατρον, καὶ φαίνεται ὅτι δὲν θά ἴδῃ ἄλλαν ἐσπέραν τὴν λήξιν τῶν φώτων, οὐδ' ἢ ἀκούσῃ τῶν χειροκροτημάτων—ὅπως δάποτε—τὸν ἄνθρωπον. Τὸ ἔργον κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἐφημερίδων εἶνε πολὺ ἀναμικτὸν καὶ πολὺ ἄτονον τόσον ὥστε μόνις νὰ δίδῃ τὴν ἰδέαν εἰς τοὺς θεατὰς ὅτι ἐκεῖ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐκτελέσεται ἓνα δράμα, δράμα τὸ ὁποῖον ἀντιθέει ἐπάροξαι καὶ καταστρέφει ψυχάς.

Αὐτὴ ἐπιφέρει—λέγουσιν πάντοτε αἱ ἐφημερίδες—τοῦ κοινοῦ ἢ ἐντυπωσῆς καὶ τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν τὴν ἀνέγραψαν ὅλαι σχεδὸν ἐκ συμφωνῶν. Ὁ κ. Νιβάνας ὁμοῦ κατὰ τὴν πέρας καθιερωθεῖσαν ἀρχὴν, ἐσπεύσεν νὰ ἀπαντήσῃ διὰ τῆς «Ἐστίας» πρὸς τοὺς διαφόρους ἐπικριτὰς του. Βεβαίως ἡ ἀπάντησίς του δὲν ἔφερε κανέν ἀπιστέλεσμα, ἴσως δὲ ὁ συγγραφεὺς τοῦ **Χελιδονιοῦ** νὰ μὴν ἐπεζήτη τοιοῦτόν τι. Μοῦ φαίνεται μόνον παράδοξον πῶς συγγραφεὺς αὐτῆς ἐργαζόμενος καὶ παρακολουθῶν ἀπὸ ἐτῶν τῶμα τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον δὲν ἠννόησε τὴν ἐπιπολαιότητα τῆς κριτικῆς τῶν θεατρικῶν ἔργων. Ὅλαι σχεδὸν αἱ κρίσεις γράφονται ἀπὸ συμπαιθείας καὶ ἀντιπαιθείας ἐμπνεόμεναι, καὶ πολλάκις ὁ κριτικὸς ὁ κρίνων ἓνα ἔργον ἔτυχε νὰ μὴ τὸ παρακολουθήσῃ κἄν ἢ καὶ ἂν τὸ παρακολούθισεν, ἐπιήρξε τόσον ἐπιπολαιῶς ἢ προσοχῆ του ὥστε νὰ μὴ ἀντιληφθῇ οὔτε τὴν ἀρχὴν, οὔτε τὸ τέλος του.

Ἐδῶ συμφωνῶ πλήρως μὲ ὅσα ἔγραψεν ὁ κ. Π. Νιβάνας εἰς τὴν «Ἐστίαν» περὶ τοῦ ἥρωος τοῦ σπανίου, τοῦ ἀτομικοῦ, τοῦ ἐξαιρετικοῦ, τὸ ὁποῖον πολλάκις δὲν γεννᾷ ἢ φαντασίαν καὶ δὲν ἐμπνέει ἢ σκέψιν, ἀλλὰ τὸν ἀνεγείσκει τις ὡς ἓνα τέπον σπάνιον εἰς τὴν καθημερινὴν πάλιν τῆς ζωῆς. Καὶ ὅταν τὸν

ήρωα αὐτὸν ζητήσῃ ὁ συγγραφεὺς, ὁ ποιητής, ὁ δραματογράφος νὰ τὸν ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ νὰ τοῦ δώσῃ τὸν παλμὸν, τὴν ζῶην καὶ τὴν σκέψιν, τὴν ἐπιμέλειαν ἔρχεται ὁ πρῶτος ζευτοκριτικὸς νὰ σῆς καταρρέξῃ τὸ εἶδωλόν σου καὶ νὰ σῆς καταστρέξῃ μὲ τὰς ὀλίγας γραμμὰς τοῦ τὴν ἔμπνευσίν σου καὶ τὴν ἐργασίαν σου, μόνον καὶ μόνον, διότι ὁ κριτικὸς αὐτὸς δὲν ἔτιχε νὰ θανατήσῃ εἰς τὸν βίον τοῦ παρόμοιον τύπον καὶ νὰ συγκινηθῇ ἀπὸ παρόμοια γεγονότα καὶ πράξεις.

Ἄδιάφορον βεβαίως εἶναι ὁ σπάνιος αὐτὸς τύπος δὲν γεννᾷ εἰς τὸ θέατρον τὸ προσδοκώμενον ἐνδιαφέρον. Αὐτὸ εἶνε ἄλλο ζήτημα. Αὐτὸ εἶνε ἴσως σφάλμα. Ἄλλ' ἐπαναλαμβάνω ὅτι πολὺ δικαίως ἐξηγήσθῃ ὁ κ. Νιρβάνας ἐναντίον τῶν οἰκτιρῶν οἱ ὅποιοι ζητοῦν εἰς τὸ θέατρον ν' ἀποδίδωμεν μόνον τὰς καθυπερβινὰς, τὰς συννήθειας πράξεις τῆς ζωῆς.

Εἰς τὸ **Χελιδόνι** ὁ κ. Κυβέζου ἔποιήεν πολὺ καλὰ Διερμύφωσεν ὅσον ἠμποροῦσε καλλίτερα τὸν τύπον τῆς ἠρωίδος πολὺ δὲ τὴν βοηθεῖ εἰς τὸ νὰ διαμορφώσῃ τοιοῦτους ρόλους τὸ εὐγενές τῆς μορφῆς τῆς καὶ τὸ μετρημένον τῶν στάσεων τῆς. Τελείως παίζει ὁ Κυβέζου εἰς τὴν **Νύμφη μου** καὶ τὸ Ξενὸ φροῖντο.